

HOE MOET JE EEN OUDER ZIJN ALS JE HET VOORBEELD MIST?

Voor ouders die zelf een ouder missen, is het ouderschap vaak een uitdaging. Het ontbreken van een rolmodel heeft invloed op de manier waarop ze zelf opvoeden. “Ik streef een ideaalbeeld van het moederschap na, omdat ik het zonder het voorbeeld moet doen.”

Marjolein Simons was nog maar net moeder, toen haar eigen moeder aan een hartstilstand overleed. Haar moeder overleed met haar kleinzoon op haar schoot, kort nadat Simons had ervaren hoe belangrijk de steun van haar moeder eigenlijk was. Haar zoon Victor, nog een baby, had een operatie ondergaan vanwege een levensgevaarlijke aandoening. “In de periode waarin Victor in het ziekenhuis lag, wist mijn moeder precies wat ik nodig had. Omdat ze zelf moeder was en ze me als geen ander kende. Als ik thuiskwam uit het ziekenhuis, had ze voor ons gekookt of een warm bad voor me klaarstaan. Maar ik waardeerde het vooral dat als ik naar huis ging, zij in het ziekenhuis aan Victors bed zat. Buiten mijn partner had ik daar niemand liever gehad dan haar.”

Na de dood van haar moeder had Simons moeite om het verdriet toe te laten. “Ik moest verder. Ik had een kind van wie ik zielsveel hield en die mijn zorg nodig had. Maar ik ‘struikelde’ regelmatig. Ik miste haar advies bij opvoedvragen, had behoefte aan de erkenning en herkenning van de vrouw met wie ik de meeste herinneringen had opgebouwd.”

Veel ouders die zelf geen vader of moeder meer hebben, hebben in hun ouderschap regelmatig last van confronterende mijlpalen, zegt Karin den Hollander. Voor het boek ‘Ouders zonder voorbeeld’, dat ze met Mieke Ankersmid schreef, verzamelde ze ervaringsverhalen van vaders en moeders die jong één of beide ouders verloren en ouders die als kind voor adoptie werden afgestaan. “Ook zij hebben hun ouders verloren”, aldus Den Hollander.

AFSCHEID NEMEN

Het bereiken van de leeftijd waarop de ouder overleed of zijn kind afstond, is zo’n lastige mijlpaal, legt ze uit. “Ouders beseffen dan hoe jong hun eigen ouder destijds eigenlijk was en hoe moeilijk het geweest moet zijn om op die leeftijd afscheid te nemen van de kinderen.”

Ook het moment waarop een kind de leeftijd bereikt waarop de ouder zijn vader of moeder verloor, is vaak moeilijk. “Op dezelfde leeftijd als ik was toen mijn moeder overleed, bleek mijn dochter nog wel een moeder te hebben en ik kon daar erg moeilijk mee omgaan”, vertelt een 42-jarige vrouw. “Ik wilde zelf nog zo graag een moeder hebben. Dus verwachtte ik van haar voortdurend als moeder bevestigd te worden.”

“Veel ouders zonder ouder weten niet meer hoe ze ouder moeten zijn”, legt verliesdeskundige Riet Fiddelaers van het Expertisecentrum Omgaan met verlies uit. “Ze worden geconfronteerd met het verlangen naar hun vader of moeder, hoe lang geleden die misschien ook is overleden. Ook de angst om het verkeerd te doen, de verkeerde keuzes te maken in de opvoeding, speelt mee. Ze missen een klankbord en een rolmodel.”

In ‘Ouders zonder voorbeeld’ vertelt een zestigjarige vader die op vijftienjarige leeftijd zijn vader verloor, dat hij zich na een ruzie met zijn puberzoon geen raad wist. “Ik heb hem toen gezegd dat ik met lege handen stond (...), omdat ik dat zelf nooit meegemaakt had met mijn vader. Ik was verbaasd over het feit dat ik teruggreep op het niet aanwezig zijn van mijn eigen vader in die zo moeilijke puberteit.”

DIEPE WENS

Volgens auteur Den Hollander is het ouderschap voor ouders zonder voorbeeld een grotere uitdaging dan voor anderen, en dat is ook haar eigen ervaring. Ze verloor haar moeder op haar zeventiende. “Sinds ik kinderen heb, streef ik een ideaalbeeld van het moederschap na. Ik ben bang om het niet goed te doen, omdat ik geen volledig voorbeeld heb van hoe mijn moeder het deed. Ik heb bijvoorbeeld de diepe wens om er altijd voor mijn kinderen te zijn, wat natuurlijk helemaal niet kan.”

Ook vindt ze het moeilijk om hulp te vragen bij het ouderschap. “Na het overlijden van mijn moeder werd ik op mezelf teruggeworpen. Ik nam de rol van mijn moeder in het gezin over en moest een steun zijn voor mijn vader. Pas nu begin ik in te zien dat ik er niet alleen voor sta, dat ik om een oppas of advies mag vragen.”

Het boek ‘Ouders zonder voorbeeld’ is verschenen bij uitgeverij Ten Have, ISBN 9789025960490. Marjolein Simons bundelde de ervaringen van moeders in ‘Moeder zijn zonder mijn moeder’ dat is verschenen bij A.W. Bruna uitgevers ISBN 9789022996164.

Tips voor ouders zonder ouders

- Zoek iemand bij wie je terecht kunt met je vragen en onzekerheden.
- Accepteer hulp als je omgeving die biedt.
- Laat anderen weten wat je nodig hebt.
- Schrijf grappige en unieke momenten van je kind op voor als jij er later niet meer bent.

Uit: ‘Moeder zijn zonder mijn moeder’

Ontmoetingsdag voor moeders

Met een aantal lotgenoten, onder wie Karin den Hollander en Mieke Ankersmid, heeft Marjolein Simons twee jaar geleden het netwerk Moeders zonder Moeder opgericht voor vrouwen die hun ervaringen willen delen. Zaterdag 24 april is er in Tilburg een ontmoetingsdag met onder meer lezingen en workshops. Meer informatie op www.moederszondermoeder.nl.